

Vestland Arbeidarparti

Uttaler vedtatt på årsmøtet

R 1 Arbeidsliv: Inkludering, mangfold og rekruttering

Inkludering i arbeidsliv

Ei stabil tilknytning til arbeidslivet inkluderer deg i sosiale miljø, mogeleggjjer livsmeistring og gjer deg eiga inntekt og kontroll over eigen økonomi. Trygdesatsane må vere på et nivå som mogeleggjjer eit trygt og verdig liv, og dei må justerast ut frå lønnsveksten i samfunnet.

Anbudsutsetting av fleire av arbeidsmarkedstiltak våre, dei viktigaste verktøya våre for å styrke yrkesdeltakinga for dei med vanskar i arbeidslivet, fører til administrative utfordringer og merarbeid både i anbudsprosessen og når tiltaka skal driftes. Ein gjennomgang av måten arbeidsmarkedstiltak våre er organisert på vil difor vere eit viktig bidrag til å nå målet i Hurdalsplattforma om å styrke desse tiltaka.

Vestland Arbeiderpartiet vil arbeide for:

- At det skal løne seg å arbeide for dei som kan, og vi må gjere meir for å hjelpe folk i arbeid.
- At vi styrker ordninga med tilrettelagte arbeidsplasser.
- At det må finnast gode ordningar som ivaretek dei som står langt utanfor arbeidslivet.
- At det må vurderast om tiltaka som i dag er anbudsutsett framleis skal vere det. Det må også vurderast om NAV lokalt i større grad sjølv skal kunne avgjere om det faktisk skal gjennomførast anbod når regelverket fyrst opner for dette.

Rekruttering av arbeidskraft til distrikta

Utfordring og mangel på arbeidskraft kan vera ein sterk trussel mot å bevare folketalet og oppretthalde bygdene. Mangel på kvalifiserte søkjarar med høgare utdanning til dømes lærarstillingar i barnehage og skule er ei aukande utfordring, og utan til dømes legar og sjukepleiarar, vil det verta redusert tryggleik i kommunane.

Vestland Arbeiderpartiet vil arbeide for å:

- Få ungdom og andre til å velje seg utdanning inn mot kommunale stillingar og tilsette i kommunal sektor vert verande.
- Setje i verk målretta tiltak for å utdanne fleire innan helse og oppvekst, og plan og forvaltning.

R 2 Energipolitikk for ei ny tid

Verda har endra seg mykje dei siste åra. Europa står i ei akutt energiforsyningskrise. Norge kan stå overfor mange år med høge straumprisar. Det gjer kvardagen for hushaldningar og bedrifter i Vestland fylke vanskelegare. Myndigheiter på alle nivå må no jobbe for å auke produksjon og redusere forbruk av energi.

Samtidig fortset klimaendringane med uforminska styrke. Effektane av klimaendringane vert meir og meir tydelege. Gjennom Paris-avtalen har Norge forplikta seg til betydelige kutt i klimagassutslepp. Klimaendringane er globale, men årsakene og løysingane er lokale. Derfor skal klima skal vere ramma rundt all Arbeiderparti-politikk, også på fylkesnivå.

Fylket har mange urørte naturområde med stort biologisk mangfald. Vestland Arbeiderparti er forplikta til å verne om miljøet og jobbe for produksjon av energi med minst mogeleg naturinngrep.

Vår store utfordring er å sørgje for nok energi til å oppfylle klimamåla, og samtidig ivareta miljø, lokalt sjølvstyre og arbeidsplassar i heile fylket. Med bakgrunn i Putins krigføring i Ukraina, omstillinga til fornybar energi for å oppnå våre klimamål, og våre plikter i Parisavtalen har vi fått ein kraftsituasjonen i Norge som har gitt store prisutslag det siste året.

Integreringa med kraftmarknader i våre naboland er eit viktig premiss for energipolitikken, og må liggje fast i kriser som den vi no lever gjennom. Arbeiderpartiet er eit ansvarlig styringsparti som balanserer desse omsyna og rustar fylket og nasjonen for ei ny tid.

Energiressursane skal liggje under offentlig eierskap og kontroll

Krafta er vår felles ressurs eigd i all hovudsak av fellesskapet gjennom stat og kommunar. Føreseieleg tilgang på rimeleg kraft har vore ein viktig føresetnad for utbygginga av velferdssamfunnet vårt og eit avgjerande konkurransefortrinn for norsk industri.

Den pågåande straumpriskrisa rammar folk, frivilligheit og næringsliv hardt, og har synt sårbarheiter ved dagens system. Straumstøtteordninga er eit godt tiltak for å motverka høge prisar samstundes som ho gjer insentiv til å spara på straumen. Vestland Arbeidarparti støttar regjeringa sine annonserte endringar av ordninga, slik at straumprisen time for time vert lagt til grunn for utmåling av støtte, og meiner samstundes at ordninga kontinuerleg må evaluerast og forbeholdt. Vi må jobbe vidare for å sikre gode nok fastprisavtalar for næringslivet som tryggjer arbeidsplassar i fylket.

Straumstøtte er likevel ikkje ei varig løysing. Vestland Arbeidarparti krev at det vert teke grep for å sikra varig låge straumprisar. Det betyr meir kraft, meir nett og meir ENØK. Men det betyr og at ein i samband med pågåande utgreiing av prisfastsettinga på straum reelt vurderer handlingsrommet innanfor EØS-avtalen og

avtaler om kraftutveksling for å motverka prissmitte frå utlandet. Norge må i større grad utnytta handlingsrommet i avtaler, og om naudsynt reforhandla dei, slik at vi sikrar nasjonal styring på dette området.

Kraftindustri i offentlege eige bør organiserast slik at målet om profitt ikkje vert styrande, men slik at dei kan løyse samfunnsoppgåver til beste for fellesskapet. Heimfallsrett bør vurderast for alle fornybare energiformer. På sikt vil Vestland Arbeiderparti ha eit kraftsystem som i størst mogleg grad gir forbrukarar og næring rikeleg tilgang på kraft til ein stabilt låg pris. Det inneber og ei opprydding i marknaden for straumalg.

Vestland Arbeiderparti vil arbeide for å:

- Kontinuerleg evaluere og forbetre den mellombelse straumstøtteordninga for forbrukarar.
- Sikre gode nok fastprisavtalar for næringslivet som tryggjer arbeidsplassar i fylket.
- Vurdere handlingsrommet i eksisterende avtaler om kraftutveksling, og sikre at kraftutveksling ikkje går lengre enn naudsynt for å ivareta vår energitryggleik.
- Styrke samfunnsrollen til dei offentlege kraftselskapa.

Meir og raskare utbygging av kraftproduksjon og nett i Vestland

Behovet for kraft er enormt i åra som kjem. Statnett slår fast at det er behov for å auke kraftproduksjonen i Norge, viss vi ikkje skal få kraftunderskot. Utbygging av ny kraftproduksjon i Vestland bør primært skje gjennom oppgradering og effektivisering av eksisterande vasskraftverk, vindkraft på land og utbygging av havvind.

Vertskommunane for vasskraft må få meir att for den verdiskapinga kraftproduksjonen og den planlagte effektøkningen står for. Konsesjonskrafta har i generasjonar vore ein kompensasjon for avstått areal til kraftutbygging. Prinsippet om at denne kompensasjonen skal liggje att i lokalsamfunna må stå ved lag også i framtida.

Vindkraft på land skal vere ei lokaldemokratisk sak som skal avgjerast av kommunane. Ny produksjon av energi skal byggjast ut med minst mogeleg naturinngrep. Derfor vil vi prioritere av vindmøller i industriområder før øvrig utbyggjing på land vurderast. Større, klart definerte økonomiske føremon vil kunne skape meir aksept for vindkraftutbygging i dei kommunane der det er aktuelt.

Vestland Arbeiderparti støtter regjeringa si satsing på vindkraft til havs. Vi står midt i eit grønt skifte, og stadig større deler av samfunnet skal elektrifiserast. Elektrifisering av sokkelen må i størst mogleg grad skje gjennom havvind, som også kan verta ein viktig marknad for den norske leverandørindustrien etter kvart som oppdraga innan olje og gass framover vert færre.

For å nå klimamåla og få nok rimeleg kraft, må vi satse på dei energikjeldene som kan takast i bruk raskt. Kjernekraft vil verte klar til bruk i Norge først om mange år. Vestland Arbeiderparti vil arbeide for å innhente meir kunnskap om kjernekraft og ta i bruk meir moden teknologi som biogass, sol og vind.

I Vestland er det òg naudsynt å betre nettkapasiteten. Begrenset kapasitet i nettet hindrer næringsutvikling og bidreg til store forskjellar i pris og tilgjengelighet på kraft. Vestland Arbeiderparti vil sørge for trygg nettilgang også i indre strøk av fylket og i områder der industrien er sårbar.

Vestland Arbeiderparti vil arbeide for:

- Det må innførast grunnrenteskatt på landbasert vindkraft på land
- Energiproduksjon med lågast mogeleg kostnad og miljøpåverknad.
- Betre rammevilkår for oppgradering og effektivisering av vasskrafta vår.
- Betre distribusjonskapasitet i heile Vestland fylke.
- Å innhente meir kunnskap om moglegheitene for kjernekraftverk i Norge på lang sikt.
- At elektrifisering av sokkelen i størst mogeleg grad skal skje gjennom havvind.
- Å ta raskt i bruk moden teknologi som biogass, sol og vind.

Straumsparing og lokal energiproduksjon – eit felles ansvar

Norge har stort potensiale for å effektivisere energibruken og redusere strømforbruket, og gode føresetnader for å byggje ut lokal energiproduksjon.

Ein del ENØK-tiltak kan vere kostbare å gjennomføre, for private, for bedrifter, for kommunar og for lag og organisasjonar. Det er difor avgjerande med støtteordningar for å gjennomføre ENØK-tiltak og satsing på fornybare energikilder. Redusert energiforbruk vert ekstra viktig i ei tid med vedvarande høge straumprisar.

Vestland Ap vil styrke den mellombelse tilskotsordninga til energiøkonomisering hos bedrifter og bustader for å gjere ho meir attraktiv og langsiktig. Det må i enno større grad gjerast offentlege investeringar for å sikre effektiv energiøkonomisering, både i offentlege og private bygg.

Det er dessutan eit stort unytta potensiale i å nytta til dømes solenergi og fjernvarme på offentlege bygg og arbeidsplassar. Solenergi gjev auke i lokalprodusert energi som ikkje vil belaste straumnettet, snarare avlaste det. Tiltaket vil kunne redusere behovet for nye store vind- og vasskraftutbyggingar i fylket vårt og gje billegare straum og billegare nettleige for hushaldningar og næringsliv.

Vestland Arbeiderparti vil arbeide for:

- Fleire tiltak og støtteordningar som bidreg til energiøkonomisering og fornybare løysingar i private og offentlege bygg.
- Økt støtte til Enøk tiltak for bedrifter og privatpersoner, til dømes varmepumpe, rentbrennende vedovn og etterisolering.
- Økte krav til energieffektivisering i nybygg.
- Å leggje betre til rette for meir lokal energiproduksjon.

R 3 Helse og velferd

En human og rettferdig asylpolitikk

Norge må føre en human og rettferdig asylpolitikk, som særlig ivaretar barn og sårbare mennesker. Politikken som til enhver tid føres må være i tråd med våre internasjonale forpliktelser og i samsvar med FNs høykommissær for flyktninger sine anbefalinger.

For Arbeiderpartiet må barnets behov alltid vektlegges først. Barn skal behandles med respekt og behandlingen skal ivareta barnas beste. I saker hvor foreldre kommer med uriktige opplysninger er det viktig at dette ikke går utover barnet. Arbeiderpartiet mener at det må være konsekvenser, men at det bør utredes for om det skal være alternative sanksjoner enn å bli kastet ut av landet.

Arbeiderpartiet mener at de som søker asyl i Norge skal leve under verdige forhold. Mennesker som er registrert som beboer i asylmottak og har sitt daglige opphold i asylmottak har rett til stønad. I 2022 har asylsøkere 88,- dagen å leve for, og nesten halvparten av asylsøkere i norske mottak oppgir at de opplever å være sulten. I en tid der alt blir dyrere mener Arbeiderpartiet at også asylsøkeres stønad må dekke grunnleggende behov, og ønsker derfor å doble stønaden fra 2688,- til 5376,- per måned.

Veien for asylsøkere for å komme seg inn i det ordinære arbeidslivet er lang. Flere asylsøkere blir værende i Norge over lang, lang tid uten å kunne ta arbeid eller motta nødvendig helsehjelp. Dette meiner vi er å behandle menneske i en livskrise på en uverdigg måte. Arbeiderpartiet mener at det må bli iverksatt ordninger som gjør at asylsøkere og papirløse kan delta i arbeidslivet mens søknaden deres behandles. Å få ta del av arbeidslivet bidrar til bedre integrering i samfunnet og at de blir ressurser for velferdsstaten.

Vestland Arbeidarparti vil arbeide for:

- At barnas beste skal gis avgjørende vekt i vurderingen av barnets og familiens rett til opphold.
- At behandlingstiden på asylsøknader reduseres
- Utrede for alternative sanksjonsmuligheter i tilfeller der det foreligger uriktige opplysninger fra foreldre, og samtidig et fastlagt beskyttelsesbehov.
- Doble stønaden til beboere i asylmottak
- Styrke aktivitetstilbudet for barn i asylmottak
- At regjeringen får på plass ordninger som lar asylsøkere og papirløse ta del i det ordinære anstendige arbeidslivet / arbeidsretta tiltak
- At papirløse flyktninger må få tilgang til nødvendige helsetjenester og mulighet til fastlege.

En sosialdemokratisk og solidarisk rusreform

Rusavhengighet er et helseproblem, og må behandles som det. Ruspolitikken må sette den enkeltes rett til et verdig helsetilbud i sentrum. Ingen bør straffes for å være syk, og ruspolitikken bør legges opp slik at alle som bruker ulovlige rusmidler, reelt sett har samme tilgang til offentlige helsetjenester og velferdstilbud som andre. Bevilgningene til psykisk helsevern og rusbehandling må økes, og legges til rette for en generell oppskalering av tilbudet.

Kriminalisering har ført til at personer med rusproblemer behandles dårligere enn andre pasientgrupper. Avkriminalisering av bruk og besittelse og kjøp av mindre mengder ulovlige rusmidler til eget bruk er derfor en forutsetning for å kunne yte den enkelte best mulig helsehjelp. Samtidig er det viktig at samfunnet fortsatt sender et tydelig signal på at ulovlig rusmiddelbruk er uakseptabelt, og at politiet er sikret mulighet til å avdekke rusmiddelbruk og distribusjon og etterforske selgere.

Lovfestet rett til brukerrom er også et viktig komponent i en rusreform. I dag er det opp til kommunene å beslutte om det skal være brukerrom i en kommune. Det betyr at man i dag bare har et slikt tilbud i Bergen og Oslo. Dette er ikke en lik rett til helsehjelp, som skal omfatte alle i samfunnet også de rusavhengige. Det trengs et nasjonalt boligløft, for de som er rusavhengige. En god boligpolitikk må også gjelde denne gruppen.

LAR må utvikles videre, det er positivt at det åpnes for flere legemidler og legemiddelformer innenfor LAR, dette må styrkes ytterligere. I de store byene har man innført ordning med lavterskel LAR der pasienten kan oppsøke tilbudet uten henvisning fra lege eller andre, dette tilbudet må styrkes og utvides. Utvikle dagtilbud som Mottak- og oppfølgingssentrene i Bergen.

Vestland Arbeidarparti vil arbeide for at:

- Rusavhengige skal møtes med helsefaglig tilbud og hjelp – ikke straff
- Brukerdoser av narkotiske stoffer skal avkriminaliseres
- Politiet skal fremdeles kunne konfiskere og destruere ulovlige rusmidler
- Det fremdeles skal være straffbart å omsette ulovlige rusmidler
- Man ikke skal legalisere rusmidler.
- Avvikle ordningen hvor kommunene blir pålagt prøvetaking (rusmiddeltesting) ved rådgivende enhet for russaker.
- Det forebyggende arbeidet, samt tjenester flere rusavhengige benytter seg av, skal styrkes.
- At det ikke åpnes for mer bruk av tvang overfor personer som blir tatt for bruk av ulovlige rusmidler enn det som følger av gjeldende helselovgivning.
- At det tilrettelegges for flere møter mellom hver enkelt bruker og den kommunale rådgivende enheten, som en erstatning for ruskontrakter

Ein styrka finansieringsordning for kommunane

Finansieringa av kommunane bygger på fleire ulike prinsipp. Mykje av rammeoverføringane vert imidlertid basert på folketal og om ein har meir eller mindre vekst enn landssnittet. Dette er problematisk. Det er kommunane som har ansvaret for å gje gode velferdstenester til alle innbyggjarar. Det må vere mulig å halde oppe dette også om ein ikkje har folketalsvekst.

Framtidas eldreomsorg er basert på at folk skal bu i eigen bustad så lenge som råd. I dag sit det eldre som treng heimhjelp og bur i gamle bustader som ikkje er tilrettelagde for dei, som på ein eller annan måte har nedsett funksjonsevne. Kommunane står klare til å bygge nye omsorgsbustadar. Det er viktig at Arbeidarpartiet no synleggjer at vi tek dei eldre og pleietrengande på alvor, og syter for at dei kan få ein hjelp når dei verkeleg har behov for det.

Dei ressurskrevjande tenestene gjeld våre sjukaste innbyggjarar, og krev mykje av kommunane i form av både ressursar og kompetanse. Innslagspunktet for refusjon for såkalla ressurskrevjande brukarar har auka jamnt og trutt under Høgre-regjeringa, no er det på tide at innslagspunktet vert redusert monaleg. I tillegg må ein vurdere om aldersgrensa på 67 år kan bli justert opp.

Ein sunn kommuneøkonomi er eit av dei viktigaste momenta for å sikre gode strukturar for både unge og eldre. Levande lokalsamfunn med tilgang på universelt utforma bustader, grunnleggjande tenestetilbod, møteplassar, tilgang til kollektive transportmiddel og høve til å delta i frivillig arbeid vil legge til rette for at seniorane får bruke ressursane sine lengst mogeleg. Det er til beste for både dei sjølve og samfunnet. Med slike strukturar vil det bli mindre trong for personleg tilrettelagd hjelp.

Vestland Arbeidarparti vil arbeide for at:

- Kommuneøkonomien må styrkast, slik at ein særleg sikrar at også dei mindre kommunane skal kunne gje gode tenester.
- Rammene til Husbanken og refusjonsordningar vert auka, slik at kommunane er i stand til å bygge nye omsorgsbustadar og sjukeheimar.
- Innslagspunktet for refusjon for såkalla ressurskrevjande brukarar vert redusert, og øvre aldersgrense justert.
- Regjeringa må og fremje tiltak som styrkar tverrsektorielt kommunalt arbeid til beste for eit meir aldersvenleg samfunn.

Tannhelse

I et land som Norge skal ikke størrelsen på lommeboka synes på tennene dine. Tannhelse innenfor egenandelsordningen vil sikre at alle har råd til å ta vare på tannhelsen. Hurdalsplattformen legger opp til en gradvis innføring av at tannhelse

skal bli gratis, på lik linje med andre helsetjenester. Dette er viktig for den enkelte og god politikk for utjevning av sosial ulikhet. Regjeringen må prioritere dette arbeidet i hvert statsbudsjett som legges fram.

Vestland Arbeidarparti vil arbeide for:

- At arbeidet med tannhelsereformen må prioriteres aktivt ved hver budsjettframleggelse.
- At tannhelse må inn i egenandelsordningen i neste statsbudsjett for alle under 25 år.
- Å utvide ordningen med 5 og 5 år til målet om gratis tannhelse er nådd.
- Å ha som mål å innføre gratis tannbehandling for gravide.

Kvinnehelse

Kvinnehelse har vore og er underprioritert i norsk helsevesen. Dette gjeld både kvinnehelse generelt, og svangerskapsrelaterte problemstillingar. Kunnskapsnivået viser seg å vere lavt både i befolkninga og i helsevesenet. Relativt vanlege kvinnesjukdomar, som td endometriose, vert i for liten grad utgreia og behandla, og pasientar får difor nedsett livskvalitet og forringa evne til å delta i arbeid og sosialt liv. Svært mange tilstandar artar seg annleis hos kvinner enn hos menn. Sidan det meste av medisinsk forskning tradisjonelt har vore gjort på menn, går mange kvinner unødig lenge med liding før dei vert diagnostisert og får nødvendig behandling. Døme på dette er hjartefarkt og slag, ADHD og autismespektertilstander.

Offentleg gynekologteneste i distrikta er mange stader nesten fråverande. Dette set også retten til nødvendig oppfølging ved både ønskt og uønskt svangerskap på spel. Slik vil vi ikkje ha det. Vi vil at alle, også kvinner, skal ha likeverdig tilbod om helsetenester.

Kvinnehelseutvalget kom nyleg med sin rapport. Denne er tydeleg på at det trengs både auka fokus, auka kunnskap og auka status for kvinnehelse, og at dette må vere finansiert.

Vestland Arbeidarparti vil arbeide for at:

- Det må avsetjast nødvendige midlar for auka satsing på kvinnehelse jamfør 75 tiltak frå kvinnehelseutvalet.
- Eigendelar ved behandling av kvinnesjukdomar må vere lik som for menn.
- Alle sjukehus, inkludert lokalsjukehus og lokalmedisinske senter må ha tilgang til gynekolog for å kunne ivareta eit tilstrekkeleg tilbod til kvinner i alle deler av landet.
- Særleg styrke fokus og kompetanse i hjelpeapparatet på autisme og ADHD hos jenter/kvinner, for at ein kan avdekke dette så tidleg som råd.

Kriminalomsorg/Justis

Vald i nære relasjonar er eit stort og krevjande område, som berører både justis- og helsesektoren. Regjeringa arbeider no med ein opptrappingsplan mot vald i nære relasjonar. Fysisk, psykisk, materiell og økonomisk vald, barn som er vitne til vald og negativ sosial kontroll/æresvald – alt dette må vere del av den samme planen.

Då Knut Storberget (Ap) var justisminister vart alle kommunar pålagde å ha eller vere ein del av ein lokal handlingsplan mot vald i nære relasjonar. Ein er enno ikkje i mål med dette.

Arbeiderpartiet må levere konkret innspel til justisministeren i arbeidet med opptrappingsplanen med tydelege krav.

Norsk kriminalomsorg er på mange måtar ei suksesshistorie. Eit viktig element er at innsette har rett til opplæring og helsetilbod på linje med andre i samfunnet. Denne sosialdemokratiske bærebjelken i norsk straffegjennomføringspolitikk er under press. Skal domfelde framleis kunne få opplæringa dei har rett på, er det nødvendig å legge til rette for at dei kan oppnå læreplanmål med eit trygt og strengt regulert lukka datasystem.

Overgangen frå fengsel til fridom vert lettere om forskjellen til livet utanfor fengselet er mindre. Den norske straffegjennomføringspolitikken bygger på normalitetsprinsippet, som mellom anna betyr å organisere for ein fengselskvardag som i størst mogleg grad gjenspeglar samfunnet ute. Den domfelde vert behandla medt mogleg som andre innbyggjarar og sikre lik kvalitet på tenestene.

Dette er særleg viktig når det gjelder opplæring. Kurs og arbeidstrening har stor verdi i seg sjølv. Men formell opplæring og eit vitnemål eller kompetansebevis er det som verkeleg kan opne dørene for arbeidslivet når ein blir sett fri. Læreplanen legg vekt på digitale evner, og løysinga ein i dag brukar for å gi eit tilpassa og lukka datasystem i fengsel er utdatert.

Det sit til einkvar tid i overkant av 200 kvinner i norske fengsel. Dette utgjer 5.2 prosent av alle innsette og er noko høgare enn snittet for kvinneandelen i fengsel i Europa.

Internasjonal forskning viser at det lave talet kvinner i fengsel samanlikna med menn ofte fører til at fengselsadministrasjon og fengsel primært blir organisert basert på mannlege innsette sine behov. Dette viser seg mellom anna i fengselsarkitektur, sikkerheit, tilgjengelege aktivitetar og helsetilbod.

I kriminalomsorga sin rettleiing heiter det at “kvinner skal så langt det er mogleg gjennomføre fengselsopphald i eigne fengsel eller fengselsavdeling tilpassa kvinner”. Grunngevinga for dette er å lage gode og trygge soningsforhold for kvinner, hindre uønska seksuell merksemd, eller utsette for press om sal av seksuelle tenester, utnytting, trakassering og vald. Kvinner i fengsel har ofte eit enno dårlegare

utgangspunkt. Dei har oftare blitt utsette for overgrep og vald, har ubehandla psykiske lidingar og problem med rus.

Dette krev særskild tilrettelegging i soningsforhold og at ein jobbar for å skape trygge soningsforhold i heile Norge. Det er mangel på eigna soningsplassar for kvinner. Dagens soningsforhold gir ikkje eit godt nok grunnlag for å sikre gode rehabiliteringsforhold og struktur for å kome ut av kriminalitet.

Vestland Arbeiderparti vil arbeide for:

- At den komande opptrappingsplanen mot vald i nære relasjonar skal vere forpliktande, konkret og finansiert
- Å oppretthalde retten til opplæring og normalitetsprinsippet i kriminalomsorga, inkludert i møtet med digitaliseringa av samfunnet
- Eit eige kvinnefengsel i Vestland, til dømes i tilknytning til Bergen Fengsel, som sikrar at kvinner får gode og trygge soningsforhold, og legg til rette for god rehabilitering etter soning

Psykisk helse

God psykisk helse er viktig for at unge skal ha det bra og utvikle seg både sosialt og når det gjeld læring. Etter pandemien ser ein at det er fleire unge som slit psykisk, både med lette, moderate og alvorlege vanskar. Vi treng fleire lågterskel-tilbod i kommunane og i dei vidaregåande skulane. Slik kan ein både forebygge vanskar og hjelpe tidlegast mogleg.

Vestland Arbeidarparti vil arbeide for å:

- Innføre ein helsesjukepleiarreform i tråd med tilråding frå Helsedirektoratet.
- Styrke det tverrfaglege laget rundt eleven.
- Styrke lågterskeltilbod i kommunane.
- Styrke kompetansen om psykisk helse innan alle nivå av hjelpeapparatet.

Legespesialisering

Norge er avhengig av legar for å løyse fastlegekrise. Slik systemet er no, må alle ferdigutdanna medisinstudentar gjennom LIS1 for å begynne vidare spesialisering. Det er for få stillingar, noko som skaper ein flaskehalseffekt, og gjer at kvalifiserte legar sit unødvendig lenge i kø. Ved å auke antal LIS1-stillingar, vil ein kunne utdanne fleire fastlegar og på den måten bidra til betre legedekning i primærhelsetenesta. For å oppnå målet om å utdanne 80% av det norske legebehovet i Norge, må også talet plassar på medisinstudiet aukast i tråd med tilrådingane frå Grimstadutvalget sin rapport frå 2019. Dette må inkludere Vestlandslegen i regi av Universitetet i Bergen og helseforetaka på Vestlandet.

Vestland Arbeidarparti vil arbeide for at:

- Talet LIS1-stillingar skal aukast i samsvar med tilråding frå Helsedirektoratet.
- Talet studieplassar på medisin skal aukast i tråd med tilrådingane frå Grimstadutvalgets rapport (2019), inkludert innføring og utviding av Vestlandslegen.

En sosialpolitikk for vår tid

Foreldre skal ikkje måtte velge mellom varme i huset eller mat til barna. SIFO sitt referansebudsjett viser eit akseptabelt forbruksnivå som gjer det mogleg å følge offentlege helse- og kosthaldsanbefalingar.

Arbeiderpartiet skal vere garantisten for at flest mogleg kan klare seg sjølv. Eit verkemiddel er å modernisere sosialpolitikken der det er nødvendig. Det er krevjande tider for mange folk no. Sjølv dei som har arbeid med lave og middels inntekter, kan slite med å få endane til å møtast når det generelle prisnivået aukar samt at både drivstoff og straum i periodar vert svært dyrt.

Vestland Arbeidarparti vil arbeide for:

- Ein gjennomgang av den samla sosialpolitikken, der ein også vurderer å auke både grunnbeløpet og barnetrygda
- At satsane for økonomisk sosialhjelp vert auka i samsvar med Forbruksforskningsinstituttet (SIFO) sitt referansebudsjett.
- At innretningen og nivå på sosialytelser skal være slik at ingen som mottar trygd i Norge må leve i fattigdom.

Uførepensjon og dagpenger

Intensjonen bak dagens regelverk knyttet til uføretrygd er at det skal lønne seg å jobbe. Delvis uføre som mister sin deltidsjobb vil få redusert arbeidsledighetstrygd jfr samordningsregelen i Folketrygdloven §4-25 som tilsier at dersom man har mottatt uføretrygd de siste to årene, vil samlet utbetaling samordnes til «fulle dagpenger». Dette betyr i praksis at mange delvis uføre ikke får opparbeidet seg rett til dagpenger.

I dag kan du søke mellom 20 % og 50 % prosent uføregrad fra KLP, SPK eller andre kommunale pensjonskasser. For å få uførepensjon av NAV må du være minst 50 % ufør. Hvis du får innvilget uføretrygd fra NAV av etter en lavere uføregrad enn 50%, vil den være basert på inntekten fra de fem siste årene. Uføretrygden fra pensjonskassen inkluderes ikke i beregningene.

Vestland Arbeidarparti mener at:

- Delvis uføre må, på lik linje med andre i arbeid, kunne opparbeide seg rettigheter til dagpenger, som ikke avkortes mot uføretrygd.

- Når NAV beregner uførepensjon, må det tas utgangspunkt i arbeids- og eventuelt trygdeinntekt de tre beste av de fem siste årene før full uførhet.
- Mottatte uføreytelser fra pensjonskasser må inkluderes som arbeidsinntekt i NAV sin beregning av uførepensjon

R 4 Internasjonalt

Fritt Palestina

Siden 1948 har palestinere kjempet for frihet, rettferdighet og grunnleggende menneskerettigheter. Likevel bryter israelske myndigheter folkeretten og menneskerettighetene hver eneste dag gjennom en ulovlig okkupasjon. Langvarige konflikter kan ikke normalisere grove menneskerettighetsbrudd.

Okkupasjonen, blokaden av Gaza og den folkerettsstridige muren gjennom Vestbredden frarøver palestinerne friheten over egne liv, men fører også til en oppsplitting av Palestina som gjør etableringen av en selvstendig palestinsk stat stadig vanskeligere. Vi krever handling fra norsk side.

Vestland Arbeiderparti vil arbeide for:

- At Norge skal anerkjenne Palestina som selvstendig stat.
- Norske myndigheter skal gå ut med aktiv oppfordring om å ikke importere varer produsert på okkupert palestinsk land.

Atomnedrustning

Arbeiderpartiet er dypt bekymret for den økende risikoen som atomvåpen utsetter oss for. Verden har flere ganger vært på randen av kjernefysisk katastrofe som følge av spenninger, misforståelser, tekniske feil og ulykker. Å fortsette å satse på kjernefysisk avskrekking setter livet på jorda i fare.

Norge har en sikkerhetsstrategi som omfatter atomvåpen. Vi har ikke atomvåpen selv, men har erklært at andre stater kan besitte og true med å bruke atomvåpen på våre vegne. Vi ser økte spenninger, fiendtlig retorikk og starten på et nytt kjernefysisk våpenkappløp. Dette viser oss at eksisterende virkemidler og rettslige rammeverk ikke fungerer godt nok.

Vestland Arbeiderparti vil arbeide for at:

- Norge skal være en aktiv pådriver for gjensidig atomnedrustning gjennom internasjonalt samarbeid.

Forsvar

Det sikkerhetspolitiske landskapet har endret seg dramatisk de siste årene. Det er krig i Europa, økende polarisering, stormakt-rivalisering og stadig flere demokratier utfordres. Norge kan aldri stå imot en eventuell russisk invasjon alene. Vårt medlemskap i NATO tryggar vår fridom. Vi må uansett ta høgde for å kunne stå i mot

eit angrep i ein periode. Vi vil oppmode om at Sjøheimevernet vert oppattretta, lokalt forsvar er viktige element for å overvåke og trygge den lange kysten og fjordene våre.

Fra åpne kilder og rapporter konkluderes det med at dagens forsvarsstruktur er for liten og har for lav utholdenhet. Forsvaret mangler kapasiteter, personell og materiell. Norge er heller ikke i nærheten av å oppnå NATOs målsetting om 2% av BNP (vedtatt av alle medlemsland).

De siste tiårene har forsvar og beredskap blitt nedprioritert. Gjeldende Langtidsplan for Forsvaret er et tydelig bevis på dette.

Forsvaret skal ivareta Norges selvstendighet - våre verdier, trygghet og handlefrihet. Det trengs derfor en kraftig styrking av Forsvaret. Arbeiderpartiet må være en garantist for dette.

Vestland arbeiderparti vil jobbe for at:

- Forsvarets kampkraft skal styrkes betraktelig. Det må investeres i mer personell, materiell og kapasiteter.
- Heimevernet må styrkast med både personell og relevante tidsriktige stridsmidler, og vurdere å gjenopprette Sjøheimevernet.
- Bevilgningene økes. Det må etableres en opptrappingsplan for å raskt nå NATOs 2% mål.
- Forsvarsevnen skal utgjøre en reell krigsforebyggende terskel.
- Man ser på muligheten for å opprette et militært investeringsfond utenom det årlige forsvarsbudsjettet. Et fond for innkjøp av utenlandsprodusert materiell og våpensystemer.
- Det gjøres en skikkelig gjennomgang av objektsikkerhet i Olje- og gasssektoren. Det bør også ses på ivaretagelsen av objektsikkerheten knyttet til tidligere privatisering av kritiske funksjoner og for forsvar.

R 5 Næring

Eit meir robust skatte- og avgiftssystem

Skattesystemet vårt er den økonomiske grunnplanken i finansieringa av velferdsstaten, helsevesenet, sentral samfunnsinfrastruktur, forsvar og tryggleiken i samfunnet vårt. Difor er det viktig med eit skattesystem som har høg tillit, oppslutnad og stor legitimitet. Arbeidet for å sikre dette må skje både internasjonalt og nasjonalt.

Internasjonalt

Verdsøkonomien vert stadig meir samanvevd. Store, multinasjonale selskap med særskilte tilsette og enorm omsetnad tek større plass i verdsøkonomien. Det vert meir og meir krevjande å utforme rammeverk for nasjonal skatte- og avgiftspolitikkk utan å ta omsyn til internasjonale forhold og rammevilkår.

Noreg er eit av dei rikaste, mest gjennomsiktede og demokratiske landa i verda. Vestland Arbeidarparti meiner difor det kviler eit særskilt ansvar på Noreg for å gå i fremste rekkje i arbeidet for ein meir rettvis, gjennomiktig og demokratisk internasjonal økonomi. Kampen mot skatteparadis og skjult eigarskap i utlandet må intensiverast. Arbeidet med å avdekke skatteunndraging ved hjelp av pengeplassering i utlandet må styrkast.

Nasjonalt

Hurdalsplattformen tek viktige og riktige grep for eit betre og meir robust skatte- og avgiftssystem. Arbeidet er godt i gong med å gjere skatte- og avgiftssystemet meir rettferdig og meir geografisk omfordelende, mellom anna ved å auke fagforeiningsfrådraget, og ved at det klart er slått fast at det er dei mest høgast inntekter som skal betale mest skatt. Dette er særskilte viktige grep, ikkje minst for å sikre høg tillit til skatte- og avgiftssystemet.

Inntektsutjamningsutvalet har foreslått ei ny fordeling av inntektene mellom kommunane, mellom anna ved å trekkje meir pengar frå vertskommunane for vasskraftverka. Det er viktig at oppfølginga av Inntektsutjamningsutvalet si innstilling sikrar styrka kommuneøkonomi, samstundes som det framleis må kome kraftkommunane til gode at dei stiller naturressursane sine til disposisjon for kraftproduksjon.

I det vidare arbeidet med å styrkje skatte- og avgiftssystemet vårt meiner Vestland Arbeidarparti følgande er viktig:

- Økonomien vår må verte meir sirkulær, med eit skatte- og avgiftssystem som i større grad verdset resirkulering, gjenbruk og meir effektiv ressursbruk.
- Eit prinsipp i skattesystemet må vere at summen av marginals-katten på arbeidsinntekt skal ligge rundt 50%.
- Det må utgreiast ein generasjonsskatt, med eit høgt botnfrådrag.
- Det må utgreiast eit skattefrådrag for åleinebuande.

Betre vilkår for vestlandsbonden

Det typiske vestlandslandbruket skil seg frå landbruket mange andre stadar i landet, med små bruk og lite driftsareal. Landbruket på vestlandet er likevel eit viktig bidrag både til trygg matproduksjon, ivaretakinga av kulturlandskapa, sysselsetjinga, næringsmiddelindustrien og distriktspolitikken. Det er viktig at vestlandsbonden vert sikra gode rammevilkår.

Hovudlinjene i norsk landbrukspolitikk vert lagt i dialogen mellom jordbruksorganisasjonane og styresmaktene. Slik skal det framleis vere. Difor er det viktig at vestlandsbonden og vestlandslandbruket er høgt oppe på regjeringa si prioriteringsliste når det viktige arbeidet med å styrkje norsk landbruk skal vidareførast.

Vestland Arbeiderparti meiner det er viktig at:

- Det i større grad vert trekt vekslar på erfaringar frå andre land kor rammevilkåra for landbruket liknar vestlandet sine rammevilkår, særskilt når det gjeldt smådriftsfordelar. Eit døme her er alpelandbruket i Austerrike.
- Forholda og rammene for økologisk landbruksproduksjon må styrkast. Her har vestlandslandbruket eit potensial som må utnyttast betre.
- Rammevilkåra for produksjon av «kortreist», uprosessert og mindre prosessert mat må verte betre. Det må mellom anna sjåast på om avgiftspolitikken for slike matvarer kan endrast. Slik kan det også verte enklare for konsumentane å velje sunne matvarer med positive helseeffektar.
- Lausdriftskravet må, når dette vert innført, kunne fråvikast der kor dyrevelferda tillèt det. Lausdriftskravet kan gjere det vanskelegare for bruk med små besetningar av dyr, og slik tvinge mange vestlandslandbruk ut av drift.
- Småskalaprodusentar står får lokal verdiskaping og mangfold og er viktig for å oppretthalde vestlandslandbruket og aktivitet i bygdene. Ein må legge til rette rammevilkår som stimulera til nye etableringar og som sikrar vekst og utvikling for eksisterande småskalaprodusentar.

R 6 Samferdsel

Samferdsel – tryggleik og utvikling i heile Vestland

Årsmøtet sluttar seg til prioriteringane i det nyleg vedtekne fylkestingsprogrammet til Vestland Arbeidarparti for 2023-27. Desse prioriteringane skal liggja til grunn for den nasjonale og regionale samferdselspolitikken i Vestland fylke.

Vestland Arbeidarparti sine overordna mål for samferdselspolitikken er:

- Å prioritera liv og helse
- Å sikra gode, trygge og framkommelege vegar
- Å kutta utslepp for å løysa klimakrisa
- Å utvikla attraktive bu- og arbeidsmarknadsregionar som sikrar konkurransekrafta i Vestland

Vegnettet

Gode, trygge og framkommelege vegar er avgjerande for at Vestland skal vera attraktivt for både busetnad og næring. På fylkesvegane må særleg rassikring og vedlikehald prioriterast, noko som krev forpliktande nasjonale planar som vert følgt opp med tilstrekkelege løyvingar.

Riks- og europavegane spelar også ei avgjerande rolle for å knyte fylket vårt saman internt og med andre regionar nord, sør og aust for oss. Me forventar at staten prioriterer å bygge ut eit trygt, rassikkert, tenleg og effektivt overordna vegnett i fylket vårt. For å nå klimamåla er det også naudsynt å byggja ut eit nettverk av fyllestasjonar for ulike energiformer som hydrogen og biogass i tillegg til ladestasjonar for elkøyretøy.

Bergen er hovudstaden i Vestland og knutepunktet som bind kysten saman med indre deler av fylket. Innfartsårene til Bergen har store utfordringar på grunn av mangel på kapasitet og moglegheiter for omkøyning. Bergen har dårlegast trafikkavvikling blant dei norske storbyane. Derfor hastar det å komme i gong med bygging av Bybanen til nye bydelar, ny Nordhordlandstunnell og E16 Arna-Stanghelle.

Vegutbygging medfører arealinngrep som vil kunna gje auka klimagassutslepp og tap av naturmangfald. I alle store motorvegprosjekt skal nedskalering vurderast for å nå nasjonale målsettingar for klima og natur, og sikra naudsynte ressursar til oppgradering, vedlikehald og rassikring av vegnettet.

Kollektiv, sykkel og gange

Norge og Vestland har sett ambisiøse klimamål fram til 2030 og 2050. Bergen er også omfatta av nullvekstmålet for biltrafikk. Auka bruk av miljøvennleg kollektivtransport, tilrettelegging for syklistar/gåande og gjennomtenkt by- og tettstadplanlegging, spelar ei avgjerande rolle for å nå desse måla. Då må det satsast vidare på utvikling av kollektivtransporten i Bergen, der befolkningsgrunnlaget for kollektive løysingar er størst.

Utanfor storbyen vil auke i kollektivbruk krevje utvikling av nye og meir treffsikre mobilitetskonsept i samarbeid med kommunane. Gode døme på dette er ringbuss med regelmessige avgangar i dei større tettstadane og bydelane, samt gode tilbod på bestillingsruter i meir spreiddbygde område. Best utvikling får vi dersom innfartsparkering, sykkelveggar og gangveggar vert sett i samanheng med kollektivtilbodet både i byar og tettstadar. Å leggja til rette for ei velfungerande og miljøvennleg taxinæring er avgjerande der kollektivtilbodet er mangelfullt.

Eitt av våre viktigaste verktøy for å nå målet om nullvekst i biltrafikken i Bergensområdet er bybanen. Vestland Arbeidarparti vil byggje bybanen til Åsane, og er positiv til bybane til fleire bydelar i framtida.

Vestland Arbeidarparti vil satsa på jernbanen, flytta meir gods frå veg til bane og byggja ut ein framtidsretta og konkurransedyktig Bergensbane. Oppsplitting av jernbanen må stoppast, og vedlikehald og togsett prioriterast. Høgfartsbane på utvalde strekningar bør vurderast.

Sjø og luftfart

Ferje og hurtigbåt er ein avgjerande del av samferdsletilbodet i store delar av Vestland. Eit tenleg, rimeleg og miljøvennleg ferje- og hurtigbåttilbod som dekker behova til folk og næringsliv er difor nødvendig for å sikre livskraftige lokalsamfunn.

Kortbanenettet for fly er ein viktig og nødvendig del av beredskapen og kollektivtilbodet i distriktet. Eit godt og framtidsretta flytilbod må sikrast gjennom at dei fem kortbaneflyplassane i fylket vert del av staten si flykjøpsordning (FOT).

Nasjonal transportplan

Vestland er det fremste eksportfylket og står for store inntekter til statskassa. Vestland er også avgjerande for omstillinga Norge skal igjennom i åra som kjem.

Vestland Arbeidarparti meiner at Vestland fylke over tid har fått ein for liten del av dei samla samferdslemidlane.

Vestland Arbeidarparti krev at Vestland får ein større del av midlane i ny Nasjonal transportplan (NTP). Samstundes tilsier situasjonen vi lever i nå tøffe prioriteringar. For Vestland Arbeidarparti vil liv, helse og rassikring vera viktige omsyn i prioriteringane av vegprosjektene i NTP. I samsvar med fylkestingsprogrammet og i tråd med tidligere årsmøtevedtak vil me jobba for:

Nasjonale planar for rassikring og vedlikehold:

- Forpliktande nasjonal plan over 12 år for rassikring av fylkes- og riksvegar.
- Forpliktande nasjonal plan for å ta igjen vedlikehaldsetterslepet på fylkesvegane.

Store samferdsleprosjekt:

- Kontinuerleg utbygging av bybanen med 70 % statleg finansiering. Starte reforhandling av tilleggsavtale til Bybanen så snart reguleringsplanen er vedtatt.
- Stad skipstunnel.

Europa- og riksvegprosjekt:

- Ny veg og bane mellom Bergen og Voss (K5).
- Ein opprusta og ferjefri E39 med gode koplingar til andre område i fylket.
- Eit effektivt og trygt vegnett i Bergensregionen, særleg E39 Vågsbotn-Klauvaneset og RV555.
- Utbetring av aust-vest-sambanda: E16, E134, RV15 og RV7.
- Utbetring av RV13 for å knyta indre Vestland saman, dette inneber vidare reguleringsarbeide for Vikafjellstunnellen.

Allereie no er det prosjekt i gjeldande NTP som er klare for tildeling av midlar. Me krev derfor at det snarast mogleg vert løyvd midlar til:

- Oppstart E134 Røldal-Seljestad (revidert statsbudsjett 2023).
- Oppstart E16 Arna-Stanghelle (statsbudsjett for 2024).
- Detaljregulering (2023) og klargjering for oppstart (2027) for Vågsbotn-Klauvaneset.
- Kvalitetssikring (KS2) og klargjering til oppstart av E39 Hafstadfjellstunnellen (2024).

R 7 Oppvekst og utdanning

Barnehage

Nok personale på avdelingane er avgjerande både for kvaliteten på barnehagetilbodet, for at det alltid skal vere trygt for alle barn å vere i barnehagen og for å sikre tilsette eit trygt og godt arbeidsmiljø. Bemanningsnorma krev at barnehagane har ei grunnbemanning på minst ein tilsett per tre barn under 3 år og ein tilsett per seks barn over 3 år. Grunnbemanninga må gjelde for heile opningstida.

Barnehagen skal ikkje berre vere ein trygg stad å vere, men skal og vere ein lærings- og utviklingsarena for borna, der Rammeplanen set rammene for tilbodet. Barnehagen skal og vere ein trygg og helsefremmande arbeidsplass for dei tilsette.

For barnehagebarn utgjer måltida i barnehagen ein vesentleg del av barnas inntak av mat og drikke, enten maten er teken med, eller vert servert i barnehagen. Mat og måltider i barnehagen har derfor stor betydning for barns kosthold og matvanar, og kan ha stor betydning for fysisk og psykisk helse og sosial utjamning. Matservering i barnehagen er ein del av det pedagogiske barnehagetilbodet med mykje god læring. For å unngå sosiale forskjellar- må alle barn få servert god, sunn og variert mat i barnehagen.

Finansieringsordninga for private barnehagar sikrar ikkje likebehandling mellom kommunale og private barnehagar. Årsaker er meir omfattande oppfølgingstilbod i mange kommunale barnehagar, dårlegare pensjonsordningar i private barnehagar, høve til utbytte frå private barnehagar og ulike opptaksreglar.

Vestland arbeidarparti vil arbeide for at:

- Ein må få på plass ei lovregulering som sikrar at bemanningsnorma i barnehagane gjeld for heile opningstida.
- Det må innførast matservering i alle barnehagar.
- Det trengs eit kontinuerleg forbetringsarbeid for å sikre reell likebehandling mellom barnehagane våre.

Grunnskule

Lærarane og fagarbeidarane er berejmelkane for ein god skulegang og utdanning. Skulen skal vere ein arena for personleg og samfunnsmessig utvikling, der alle barn vert tekne på alvor og alle skal ha like føresetnader for å lykkast. Organisering av skulen kan både skape og reprodusere sosiale skilnadar. For å motverke sosiale skilnadar må ein få tilstrekkeleg lærartettheit for å nå læringsmåla.

Meir praktisk, variert og aktiv læring i skulen vil gje meir motiverte elevar. Dei nye læreplanane legg opp til meir sosialisering, lek, moglegheiter for utandørs undervisning og sørgjer for meir elevmedverknad. Dette er viktig for elevane si trivsel og læring.

Det har lenge vore eit mål for Arbeiderpartiet at grunnskulen i Norge skal gje alle barn eit gratis heildagstilbod. Med innføringa av gratis SFO 12 timar per veke hausten 2022, så er vi på god veg til å innføre universell heildagsskule for alle. Arbeidarpartiet må jobbe vidare for gratis SFO for alle 1.-og 2.klassingar, uansett inntekt.

Vi veit at godt kosthald og gode måltidsvanar er grunnleggande for god helse og eit godt liv. Innføring av måltid i grunnskulen bør vere eit viktig mål for Arbeidarpartiet. Det er førebyggjande helsearbeid, sosial utjamning og gjev betre grunnlag for læring.

Barn og ungdom frå høgare sosioøkonomiske grupper deltek oftare i organiserte fritidsaktivitetar enn dei frå lågare. Skeiv sosial rekruttering skjer både på grunn av kultur og økonomi. Dei organiserte fritidsaktivitetane tilbyr ein arena for å møte andre born/ungdom og utvikle ferdigheiter.

Vestland arbeidarparti arbeide for at:

- Regjeringa fortset det gode arbeidet mot gratis SFO for alle 1.- og 2. klassingar.
- Regjeringa må sette i verk ei gransking av kva verknader auka timebruk i grunnskulen har hatt med omsyn til leik og frie aktivitetar som pedagogisk verkemiddel.
- Det vert innført skulemat i grunnskulen.
- Fritidsaktivitetar må inn i skulen i aukande grad for å sikre like moglegheiter for delta og motverke dei negative sosiale forskjellane manglande deltaking gir.

Videregående skule

Høyresidas urettferdige fraværsgrense har gjort at elever som tidligere hadde høyt fravær, nå har økt fravær. Fraværsgrensen har medført mindre fravær, men har truffet skeivt ved at den ikke har redusert frafall i skolen. Fastlegekontorene i landet har de siste årene fått køer av elever, som risikerer å stryke i et fag om de ikke får en legeattest. Dette virker mot sin hensikt. Vi må ha tillit til at læreren kan finne hensiktsmessige løsninger selv. Fraværsgrensa starter i feil ende og vi vil heller sette i gang tidlige tiltak som forhindrer fravær. Vi mener at det eksisterende lovverket for fravær må bli erstattet med et skolereglement hvor antall godkjente læringssituasjon og helhetsvurdering fra lærer skal ligge til grunn, og at dagens rigide fraværsgrense fjernes.

Vestland arbeiderparti vil arbeide for å:

- Fjerne dagens fraværsgrense.
- Innføre eit nytt og forbetra regelverk om fråvær i vidaregåande opplæring for å bidra til auka gjennomføringAt elever skal kunne stryke timesfravær, og ikke bare dager.
- Innføre politisk fravær i ungdomsskolen.
- Kutte ned på testregiment i skulen, og legge vekt på testing for å legge til rette for læring, og ikke ha læring for testing.

Mange elevar i den vidaregåande skulen har lang reiseveg til nærmaste skule. Pendling medfører både slitasje og at dei går glipp av mange sosiale aktivitetetar. For dei som bur på hybel er høge leigeutgifter ei utfordring.

Vestland arbeidarparti vil arbeide for at:

- Bortebuarstipendet bør aukast for elevar med ufrivillig lang reiseveg.

Mange utenlandske studenter slår seg ned i Bergen og Vestland etter endte studier. Det er viktig for Bergen å trekke til seg kompetanse fra utlandet. Hvis vi dropper studentavgift for utenlandske studenter, vil vi lettere kunne trekke til oss flere utenlandske studenter.

Vestland arbeiderparti vil arbeide for å:

- Reversere innføring av skolepenger for utenlandske studenter utenfor EU og EØS.

Innkomne forslag

Forslag 1

Arbeiderpartiet i Bergen

Begrunnelse:

Reverser kuttet i Amatheia Amatheia er en gratis helsetjeneste for alle som ønsker å snakke med noen om abort og graviditet – både før, under og etter. Tjenesten er særlig benyttet av kvinner som opplever spontanabort eller selv velger å ta abort. Amatheia er en landsdekkende rådgivningstjeneste som ingen andre institusjoner eller organisasjoner har kompetanse og kapasitet til å drive på samme måte for å ivareta kvinnene og familier. De offentlige helseregionene sier selv at de ikke vet hva de skulle gjort uten tilbudet. I statsbudsjettet for 2023 ble Amatheia kuttet som egen tilskuddsordning med 6 millioner kroner. Dette betyr at tilbudet forsvinner, med nedlegging av kontorer i Bodø, Drammen Skien, Tønsberg, Kristiansand og Hamar

Forslag:

Gjenopprette tilskuddet til Amatheia i revidert statsbudsjett for 2023, samt i ordinært statsbudsjett for 2024.

Innstilling: Vedtas

Forslag nr. 39

Luster Arbeiderparti

Begrunnelse:

Oppgradering av denne lange tunnelen er ein viktig brikke i samfunnsutviklinga og med stor betydning for infrastrukturen mellom aust og vest.

Forslag:

Stenging av Lærdalstunnelen vil vera eit tilbakesteg for infrastrukturen i regionen. Me krev heilårstrafikk langs E16 under oppgradering av Lærdalstunnelen.

Innstilling: Vedtas

Forslag nr. 42

Osterøy Arbeiderparti

Begrunnelse:

Eksempelvis seier NLA Høgskulen i sitt "grunnlag og føremål" at "Ekteskapet mellom mann og kvinne er i den tradisjonen NLA Høgskolen står i, forstått som berande norm i samlivsetikken". Av dette kan ein då trekkje ut at sambuarar og homofile ikkje vert tilsett, grunna brot på det dei kallar "samlivsetikken". Dei "søker etter kandidater som vil bidra til at høgskolens formål realiseres ut fra dens verdimeslige grunnlag og arbeide i lojalitet mot dette". Dei ber om at dette vert kommentert i søknaden. Dette er problematisk i våre auge.

Forslag:

Enkelte utdanningsinstitusjonar bryt lov om diskriminering. Med tilvising til heilage tekstar vert lova tilsidesett og brote. Dette er problematisk på fleire måtar og me ber om at Arbeiderpartiet i regjering fremjar forslag som stramar inn på praksisen og ser til at lova vert følgd.

Innstilling: Vedtas

Forslag nr. 72

Austrheim Arbeiderparti

Begrunnelse:

I 2023 er det 20 år sidan vraket av U-864 med 67 tonn kvikksølv vart funne utanfor Fedje. 20.9.2022 leverte ekspertutvalet si tilråding om å heva kvikksølvet frå ubåtvraket. Saka har i fleire år vore utgreidd og debattert. Når ekspertutvalet har gitt si endelege tilråding, må Regjeringa fylgje dette raskt opp. Kvikksølvet ligg i vårt «felles matfat» og frykt for kva fylgjer dette kan få, er stor blant kystbefolkninga. I rapporten frå utvalet vart det trekt fram at dei som bur i området, ikkje slår seg til ro med at kvikksølvet berre skal tildekkast. Utvalet sin konklusjon er at det er mogleg med heving av kvikksølvet. Noreg har gjennom arbeidet i Nordsjøen, ein unik kompetanse på arbeid på store djup. Denne kompetansen kan nyttast til å sikre hevinga. Utvalet slår også fast at kvikksølvet kan fjernast med ei forsvarleg risiko.

Forslag:

Årsmøtet i Vestland Arbeiderparti krev at arbeidet med å heva kvikksølvet i U-864 utanfor Fedje vert finansiert og sett i gang snarast mogleg. Det vert vist til konklusjonen i ekspertutvalet sin rapport om at det er mogleg å fjerne kvikksølvet med ein forsvarleg risiko.

Innstilling: Vedtas

Forslag nr. 78

Voss Arbeiderparti

Begrunnelse:

Transseksuelle blir ofte diskriminerte på grunn av manglande kunnskap i helsevesenet. Rikshospitalet er i dag den einaste institusjonen som har kompetanse på feltet. Dette medfører lange ventelister, belastning og psykisk uhelse, og i verste fall død for dei som står i kø.

Forslag:

Vestland Arbeidarparti meiner det må arbeidast for heilskapleg helsehjelp og kompetanse for transpersonar og ikkje-binære i alle fylke.

Innstilling: Vedtas

Forslag nr. 82

Voss Arbeiderparti

Begrunnelse:

Det offentlege bruker 600 milliardar årleg på innkjøp, og må få betre kunnskap og strengare krav for å ta meir klimavenlege val. Spesielt innan innkjøp av tekstil, transport og bygg og byggjemateriale.

Forslag:

Innstilling: Vedtas

Forslag nr. 94

Alver Arbeiderparti

Begrunnelse:

Fleirbruksfartøy er skip som bygger ut og vedlikeheld røyr og installasjonar tilknytte petroleumsverksemda på havbotn. Over halvparten av olje og gass som vert produsert på norsk sokkel kjem frå installasjonar på havbotn og trongen for tilsyn og vedlikehald aukar. I dag er det 8 800 km røyrledning, og 526 havbunnsbrønner i produksjon på norsk sokkel. Desse fartøya er ikkje direkte påkopla produksjonssystema og reknast derfor ikkje for innretning på norsk sokkel slik flyteriggar og plattformer gjer og arbeidsmiljøloven gjeld. Oljearbeidarar kan byta på å arbeida på fleirbruksfartøy og riggar, men det er kun på riggane arbeidstid og kviletid kan måles i kraft av Arbeidsmiljøloven. På

fleirbruksfartøy har dei heller ingen verneombod til å representera seg, og dersom dei varslar om farlege forhold risikerar dei å mista jobben og ikkje få nye oppdrag.

Dette hastar det å gjera noko med.

Forslag:

Oljearbeidarar på fleirbruksfartøy omfattast ikkje av Arbeidsmiljøloven som for andre arbeidstakarar stiller krav til arbeidsmiljø, gjev stillingsvern og regulerer arbeidstid og kviletid. Norske myndigheiter har heller ikkje heimel til å granska ulykker som skjer på fleirbruksfartøy Arbeidarpartiet har tidlegare uttalt at dette er ein uholdbar situasjon og Jonas Gahr Støre har lova å fremma framlegg som vil ordna opp i dette når han kom i posisjon. Vestland Arbeidarparti ber om at Arbeiderpartiet prioriterer dette og ikkje lenger godtar at 2 til 4 tusen arbeidstakarar som arbeidar på norsk sokkel i realiteten er rettslause.

Innstilling: Oversendes Stortingsgruppen

Forslag nr. 109

Stad Arbeiderparti

Begrunnelse:

Vestland fylke har mål om å vere klimanøytrale innan 2030.

Målsettinga inneber mellom anna at naturressursane i Vestland må inngå i ein strategisk plan for utnytting i ein sirkulærøkonomi.

Ein av føresetnadene for å nå måla er at miljøkompetansen i den kommunale og fylkeskommunale forvaltninga er god.

Det er fleire ressursar som i dag ligg uutnytta, til dømes tømmer og skogsavfall etter rydding langs offentlege vegar, skogsavfall etter uttak av tømmer i hogstmoden skog og gjødsel ved ridesentra.

Det vert jobba med framtidig gjødselhandtering og med å samle inn m.a. matavfall og andre kompost/gjenvinningsaktuelle biologiske avfallstypar til lokal kompostering og biogassutvinning i fleire interkommunale renovasjonselskap. Dette må stimulerast gjennom mellom anna økonomiske insentiv.

Forslag:

Stad Arbeiderparti meiner at for å nå målet om klimanøytralitet, må det stimulerast med langsiktige og føreseielege økonomiske tiltak, og det må leggjast ein strategi for å auke motivasjon for gjenvinning av mellom anna landbruks/skogbruksavfall.

Innstilling: Vedtas

Forslag nr. 117

Arbeiderpartiet i Bergen

Begrunnelse:

R6 Ny husleielov

Rammevilkårene for leiesektoren ble satt for flere tiår siden, sterkt formet av en eierlinje fra etterkrigstiden som hadde hatt stor suksess.

Boligsektoren har endret seg radikalt siden den gang. Kjøp, salg og utleie av bolig er deregulert og markedsorientert, og er blitt en av de sterkeste kildene til økt økonomisk ulikhet. Andel boligeiere har stagnert, og antall leietakere har økt til nesten en million mennesker. Skillet mellom de som eier og de som leier er den mest fremtredende faktoren i hva som kjennetegner økonomisk sårbare forbrukere. Nesten halvparten av de mest økonomisk sårbare forbrukerne leier bolig. I befolkningen totalt er én av seks i denne gruppa.

Forslag:

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- At regjeringen skal sette ned et offentlig lovutvalg for å utrede en ny husleielov som sikrer leietakere mer stabile leieforhold.

Innstilling: Vedtas

Forslag nr. 118

Arbeiderpartiet i Bergen

Begrunnelse:

R8 Lysforurensing

Lysforurensning har en rekke negative konsekvenser for mennesker og dyr. Kunstig lys forstyrrer døgnrytmen vår og det påvirker dyrelivet på land og i havet. I havet omkring større byer registreres høye nivåer av lysforurensing. Lysforurensingen påvirker dyrenes overlevelse, orienteringsevne og migrasjon. Den høye lysforurensingen gjør blant annet at Melkeveien kun er synlig for en tredjedel av Norges befolkning. Innføringen av LED-lamper har hjulpet, men det er ikke nok til å ha en betydelig effekt på lysforurensingen.

Forslag:

Arbeiderpartiet i Bergen vil at:

- Det utarbeides en nasjonal strategi for å redusere lysforurensing.
- Lyssetting på offentlige bygg begrenses og reduseres ved å installere lyskilder som lyser nedover mot bakken med svakere og varmere lyskilder

Innstilling: Vedtas

Forslag nr. 119

Arbeiderpartiet i Bergen

Begrunnelse:

R9 Kultur

Museumsmeldingen (Meld. St. 8 (2018–2019)) lagt frem av Solbergregjeringen slo fast at alle tiltak og satsninger som er omtalt i meldingen skulle håndteres innenfor gjeldende budsjettammer eller ved omprioriteringer. Dagens regjering har uttalt at kulturarvsektoren er en sentral del av kulturpolitikken og at den vil legge til rette for at museene fortsatt kan være viktige og vitale samfunnsaktører.

Det fremgår videre av regjeringsplattformen at regjeringen vil gjennomgå statlige virkemidler og finansiering av museene for å sikre forutsigbare rammer.

Museumsnettverket har i lengre tid meldt om et stort vedlikeholdsetterslep, alt fra behov for nybygg og rehabilitering til utstillingslokaler, magasiner, fasiliteter for publikum og arbeidsforhold for de ansatte.

I tillegg er det et økende behov for vedlikehold som følge av vår tids klimaendringer. De kulturhistoriske samlingene ved Universitetsmuseet i Bergen har en av de viktigste samlingene i Europa av kirkekunst og vikingtidsfunn, og et statlig museum i Bergen. Bygningene har ikke vært vesentlig pusset opp siden byggingen i 1927, og bygningene er nå stengt på ubestemt tid. AIB mener derfor at det er viktig å styrke kulturminnefondet slik at historiske bygginger sikres for fremtiden.

Forslag:

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- Det er et betydelig etterslep på offentlige og private kulturminner, derfor må Kulturminnefondet styrkes slik at FNs bærekraftsmål (delmål 11.4) om å verne og sikre vår felles kultur- og naturarv ivaretas.
- Sette i stand Kulturhistoriske museum i Bergen. Kulturhistoriske museum er et statlig museum som trenger en særskilt bygnings bevilgning.

Innstilling: Vedtas

Forslag nr. 121

Arbeiderpartiet i Bergen

Begrunnelse:

R11 Natur

Arealendringer er den største trusselen mot naturmangfoldet, både i Norge og på verdensbasis. Både klimapanelet og naturpanelet fastslår at verden må ha mer, ikke mindre, natur dersom vi skal lykkes i å nå bærekraftsmålene. Hurdalsplattformen slår fast at sikring av jordvern er et overordnet mål i arealforvaltningen og at skogen skal

brukes aktivt som en sentral del av klimapolitikken. Blant annet ved å utarbeide nasjonale mål og strategier for å øke den naturlige karbonlagringen i norsk natur. I et slik perspektiv er det ekstra viktig å sørge for at naturen og det økologiske mangfoldet bevares og ikke bygges ned.

Skal vi forhindre at norsk natur forsvinner bit for bit i stadige kompromisser med ulike sektorinteresser, må vi få til en mer langsiktig balansering av ulike hensyn. Det trengs mer kunnskap, en annen fordeling av ansvar og makt i forvaltningen av natur, og at naturverdier får mer tyngde i vektskålen. Arbeiderpartiet må sørge for helhetlig samfunnsplanlegging med en sterkere sektorovergripende forvaltning av natur for å følge opp målene i naturavtalen.

Forslag:

Vestland Arbeiderparti ber regjeringen om å iverksette følgende tiltak:

- Styrke kartleggingen av norsk natur og følge opp økologisk grunnkart med formål om å innføre krav til et helhetlig naturbudsjett / - regnskap basert på resultatet av pågående høring om Klimalovens klimamål for 2030.
- En nasjonal ordning der nedbygging av skog, jord eller annen natur, kompenseres for ved å restaurere natur med tilsvarende eller bedre økologisk verdi andre steder må vurderes.
- Etablere tiltak som fører til at Norge opprettholder et mangfold av økosystemer i god økologisk tilstand.
- Sikre bedre konsekvensutredninger før inngrep, og åpenhet om og systematisering av erfaringer og data.

Innstilling: Vedtas

Forslag nr. 123

Arbeiderpartiet i Bergen

Begrunnelse:

Ny opplæringslov må sikre digitalt likeverd

Den digitale skulekvardagen fyller klasseromma til nynorskelevane med læremiddel, læringsressursar og digitale verktøy på bokmål. Det rokkar ved retten til opplæring på eige språk, og gjev nynorskelevane ei dårlegare lese- og skriveopplæring. Den nye opplæringslova må sikre at nynorskelevane får skulekvardagen sin på nynorsk. Læremiddel er i dag omfatta av det såkalla parallellitetskravet om at dei må finnast på både nynorsk og bokmål, til same tid og pris. Når den trykte læreboka i stor grad blir erstatta med ulike digitale element, harmonerer ikkje lenger definisjonen i lova om kva som er eit læremiddel med røyndomen i klasseromma. Nynorskkravet må dekke dei læringsressursane og verktøya som faktisk blir brukte.

Mange av nynorskelevar får lese- og skriveopplæringa si med skriveprogram som ikkje finst på eller forstår nynorsk. Dei kan få raude strekar under nynorske ord dei har skrive rett. I høyringsutkastet til ny opplæringslov blei det føreslått å lovfeste at

skriveprogram som blir brukt i skulen må kunne både bokmål og nynorsk, så langt som råd er. Atterhaldet slår i praksis beina under lovkravet.

Hurdalsplattforma slår fast at regjeringa skal «sikre at alle elevar får læremiddel på eiga målform». Det må også gjelde i ei tid der meir og meir av opplæringa skjer på skjerm. Den nye opplæringslova må sikre at elevar med nynorsk som hovudmål får dei same vilkåra som elevar med bokmål som hovudmål.

Forslag:

Arbeidarpartiet i Bergen meiner difor at:

- Ei ny opplæringslov må ha ein læremiddeldefinisjon som femnar breiare enn i dag, og som inkluderer digitale læringsressursar som er laga for eller blir brukte i opplæringssiktemål.
- Det må lovfestast at skriveprogram som blir brukt i skulen kan både bokmål og nynorsk, utan atterhald.

Innstilling: Vedtas

Forslag nr. 130

Arbeiderpartiet i Bergen

Begrunnelse:

R13 Opptakssystem for høyere utdanning

Opptakssystemet til høyere utdanning bør justeres og oppdateres. Det er et problem at ungdomsgruppene som søker seg mot ettertraktete utdanninger med høye opptakskrav, velger å bruke flere år på å ta fag som privatist for å få toppkarakterer og kommer dermed senere i gang med den høyere utdanningen sin. Dette er både ineffektivt for samfunnet og den enkelte det gjelder.

Et av opptaksutvalges sentrale forslag, som de nylig la frem var at det skal ikke lenger skal være mulig for unge å forbedre karakterene fra videregående for å øke sjansen for å komme inn på studier. Dette er vi kritiske til, og mener at utvalget glemmer elever med lave karakterer.

Alle elever er ulike med ulike forutsetninger og bagasje. Det er derfor urettferdig at man ikke kan få en ny sjanse etter videregående. Færre kan få anledning til å ta høyere utdanning fordi karakterene ikke er høyere nok, eller at de er for dårlig forberedt for kravene til høyere utdanning. Slik kan vi ikke ha det

Forslag:

Arbeiderpartiet vil:

- Beholde muligheten for å forbedre karakterene fra førstegangsvitnemålet i det nye opptakssystemet for høyere utdanning.

Innstilling: Vedtas

Forslag nr. 131

Arbeiderpartiet i Bergen

Begrunnelse:

R14 Private skoler og barnehager

Loven om private skoler og loven om private barnehager tillater private institusjoner å motta statsstøtte uten tidsbegrensning etter å ha blitt godkjent. Imidlertid fører denne evige godkjenningen til økningen av privat deltakelse i skole- og barnehagesektoren, noe som kan hindre kommuner og fylkeskommuner i å levere et variert og godt tilbud. For å hindre denne utviklingen, bør det innføres en tidsbegrensning på statsstøtten for godkjenning av private skoler og barnehager. Samtidig skal det være mulig å søke om ny godkjenning etter tidsbegrensningen. Ny godkjenning må bygge på de samme føringene som skal ligge til grunn for godkjenning av skoler i privatskoleloven.

Forslag:

Arbeiderpartiet vil:

- At loven om private skoler og loven om private barnehager må endres for å innføre en tidsbegrensning på statsstøtten for godkjenning
- At lengden på støtten skal være lang nok til å muliggjøre forutsigbar etablering og drift av skolene
- At det fortsatt skal være mulig å søke om ny godkjenning etter tidsbegrensningen

Innstilling: Vedtas

Forslag nr. 137

Arbeiderpartiet i Bergen

Begrunnelse:

Screening av prostata

Prostatakreft er den vanligste kreftformen i Norge, og hvert år er det 5 000 menn som får det påvist, og 1 000 menn som dør av det. Det er i dag 60 000 menn som lever med diagnosen i Norge. 9 av 10 menn oppdager prostatakreften sin ved en tilfeldighet, og prostatakreft i en tidlig fase gir ingen symptomer. Det kan ta flere år fra celleforandringene starter i kroppen til kreften utvikler seg og symptomene kommer. Tidlig oppdagelse er derfor helt avgjørende for å redusere antall menn som

dør av prostatakreft. Tidlig oppdagelse redder liv. I Norge er det ingen screeningprogram, og det er få studier som gjennomføres. Det er gjort flere fremskritt på feltet i Europa den siste tiden, blant annet anbefaler Europakommisjonen at det innføres screening av prostata.

Forslag:

Arbeiderpartiet i Bergen vil at:

- Det innføres screening av alle menn over 50 år, tilsvarende det som gjøres i Mammografiprogrammet for kvinner mellom 50 og 69 år.

Innstilling: Vedtas

Forslag nr. 142

Askøy Arbeiderparti

Begrunnelse:

Forslag:

AFP og inntektstaket

Askøy Arbeiderparti mener at

Behovet er stort for flere hender innenfor omsorgsyrkene. Dette behovet kan avhjelpest dersom beløpet man kan tjene ved å jobbe etter å ha tatt imot Offentlig AFP i KLP eller SPK, økes. I dag er det ikke lov å tjene mer enn 30 000 før det kuttes i AFP ytelsen i KLP, ikke mer enn 15 000 i SPK. Disse grensen bør heves betydelig.

Innstilling: Vedtas

Forslag nr. 158

Bjørnafjorden Arbeidarparti

Begrunnelse:

Forslag:

Barn under 16 år får samme fastlege som mor når foreldre har felles foreldreansvar og samme adresse. Ved delt omsorg får barnet samme fastlege som den av foreldrene som barnet deler folkeregisteradresse med. Barnet ditt har rett til å ha samme fastlege som deg, også når fastlegen din ikke har plass på listen. Denne retten har ikke fosterbarn.

Fosterbarn bør ha samme rettigheter i fastlegesystemet som biologiske barn, og få følge fosterfamiliens fastlege om ønskeleg.

Innstilling: Vedtas

Forslag nr. 159

Bjørnafjorden Arbeidarparti

Begrunnelse:

Ledsagerbevis er ordningen for de som har bruk for assistanse ved bruk av feks kultur- og fritidstilbud. I dag er der en nedre aldersgrense for å få ledsagerbevis. Foreldre til barn med ulike funksjonshemminger har ytret ønske om at aldersgrensen fjernes (ref organisasjonen Løvemammaene). Det er også en ordning som bør finnes i alle kommuner.

Forslag:

Ta bort nedre aldersgrense for ledsagerbevis. Gjøre ordningen gjeldende i alle kommuner.

Innstilling: Vedtas

Forslag nr. 160

Bjørnafjorden Arbeidarparti

Begrunnelse:

Cøliaki er en autoimmun sykdom. For å holde seg friske må en med cøliaki leve på glutenfri kost. Dette er mye dyrere enn «vanlig» mat. For de med cøliaki er maten deres medisin. Og er viktig for å unngå å bli svært syk. Denne støtten ble kuttet kraftig av Solberg-regjeringen. I årets statsbudsjettet økte den med 19 kr.

Forslag:

Øke støtten til mennesker med cøliaki, slik at den er nærmere reell fordyrende kostnad.

Innstilling: Vedtas

Forslag nr. 180

Arbeiderpartiet i Bergen

Begrunnelse:

En god oppvekst danner grunnlaget for et godt liv. Arbeiderpartiet mener alle barn skal ha samme muligheter til å lykkes i livet, og ønsker en inkluderende skole der alle blir sett. Grunnskolen skal ha et bredt og allmenndannende faglig ståsted, som vektlegger faglige kunnskaper og ferdigheter, så vel som elevenes evne til kritisk refleksjon, sosiale ferdigheter og personlige utvikling. Elevene skal følges opp, få medvirke og få tydelige tilbakemeldinger gjennom hele skoleløpet. Arbeiderpartiet mener at barn får det beste utgangspunktet i livet ved å gå på skolen, og mener derfor at muligheten for privat hjemmeundervisning bør begrenses. Hovedregelen bør være at barn går på skolen, og foreldre bør ha gode grunner for å ta barn ut av skolen. Arbeiderpartiet mener at det bør innføres søknadsordning for privat hjemmeundervisning hvor man legger vekt på barns beste, faglig og pedagogisk utvikling og andre behov eleven har.

Forslag:

Det innføres en søknadsordning for privat hjemmeundervisning. Hovedregelen skal være at barn går på skolen. Foreldre kan søke om hjemmeundervisning. Kommunen behandler søknaden, og i vurderingen skal alltid barnets beste legges til grunn.

Innstilling: Vedtas, oversendes arbeidsgruppen helse og velferd

Forslag nr. 182

Vestland Arbeidarparti

Begrunnelse:

Ei industripolitikk for framtida

Vestland Arbeidarparti vil gi industrien ein større plass og merksemd i vårt arbeids- og næringsliv. Vestland har mange fortrinn som gjer dette mogeleg, med rik tilgang på naturressursar, høg kompetanse og dei konkurransefortrinna som ligg i den norske modellen.

Det ligg eit stort potensiale til nyvinning og auka sysselsetting innan fleire industrielle sektorar, mellom anna kraftforedlande industri, leverandørindustrien og sirkulærøkonomi. Ein stor del av norsk industri står i dag i det teknologiske skiftet med store mogelegheiter for framtida. Bedriftene skal omstille seg til ein meir miljøvenleg produksjon. Vestland Arbeidarparti vil at staten stiller opp med omstillingsmidlar gjennom ENOVA.

Mellom anna er Co2-kompensasjonsordninga ei viktig føresetnad for industrien i Vestland. Den sikrar norske arbeidsplassar, og sørgar for at industri ikkje vert flytta til land med mindre stram klimapolitikk.

I framtida vil vi trenge fleire fagarbeidarar for å svare på kompetansebehovet i norsk industri og næringsliv. Industriproduksjon vil i framtida vere kunnskapsbasert og vil stille krav til kontinuerleg etter- og vidareutdanning. Difor er betre fagutdanning og høgare status for yrkesfagleg høgare utdanning viktig.

Treparts samarbeidet blir stadig viktigare for norsk industri. Dei bedriftene som lukkast med omstilling har høg medverknad og høg organisasjonsgrad. Vestland Arbeidarparti vil ha fokus på det faglegpolitiske samarbeidet. Ambisjonen om å ta ressursane våre i bruk, både på land og i havet, skal kjenneteikna vår industripolitikk. Framover må norsk industri få gode og langsiktige rammevilkår.

Forslag:

Vestland Arbeidarparti vil:

- føre ein aktiv næringspolitikk, som legg til rette for eit nyskapande, kunnskapsbasert og klimavenleg næringsliv.
- vidareføra CO2-kompensasjonsordninga med minst 75% kompensasjon.
- satse på dei unge ved å betre lærlingordninga, fagutdanninga og fagskulane.
- ha konkurransedyktige rammevilkår som gjer det attraktivt å investere i norsk industri.
- sikre forvaltning av energiresursane slik at det i framtida vil vere grunnlag for industriproduksjon i landet.
- Støtte Equinor sitt arbeid med å realisera Trollvind innan utgangen av 2027, og intensivere arbeidet med etableringa av offshore vindkraft.
- Arbeide for at olje- og gassektoren satsar vidare på blått hydrogen, biogass og ammoniakk. Ny produksjon skal kombinerast med CO2-fangst og lagring.

Innstilling: Vedtatt, oversendes stortingsgruppen